

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

Comisia juridică, de numiri, disciplină,
imunități și validări
Nr.XIX/545/04.12.2024

Comisia pentru constituționalitate
Nr.LXVIII/3680/10.12.2024

RAPORT COMUN

asupra **Legii pentru completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal,**
ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 401/2024
(L863/2022)

În temeiul art. 147 alin. (2) din Legea fundamentală, în conformitate cu prevederile art. 154 din Regulamentul Senatului, republicat, **Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate**, prin adresa **L863/2022** din 18 noiembrie 2024, au fost sesizate în procedura reexaminării, de către Biroul permanent al Senatului, în vederea elaborării raportului comun **asupra Legii pentru completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 401 din 19 septembrie 2024**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1135 din 13 noiembrie 2024.

Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea art.335 alin.(1) din Legea nr.286/2009, în sensul stabilirii ca infracțiune inclusiv a faptei de conducere pe drumurile publice a unui tractor agricol sau forestier de către o persoană care nu posedă permis de conducere.

În ședințele din 4 și 10 decembrie 2024, **Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate**, analizând, în procedura reexaminării, prevederile Legii fundamentale, legea trimisă la promulgare și Decizia Curții Constituționale nr. 401/2024, **au hotărât, cu unanimitate de voturi, să adopte raport comun de respingere a Legii pentru completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal.**

În data de 6 iunie 2024, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiile Unite -, prin Hotărârea nr. 4 din 5 iunie 2024, a înaintat o sesizare de neconstituționalitate. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se susține că Legea pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, **referitoare la modificarea art. 335 alin. (1) din cod, astfel cum au urmărit inițiatorii**, încalcă prevederile art. 61 alin. (2) și ale art. 75 alin. (1) din Constituție, prin nerespectarea principiului bicameralismului.

Din punct de vedere al neconstituționalității intrinseci, se arată că "introducerea art. 348¹ în Codul penal, cu denumirea marginală "Nerespectarea obligațiilor din domeniul jocurilor de noroc", ca normă specială în raport cu art. 348 din același cod, care se referă la exercitarea fără drept a unei profesii sau activități, este redundantă în condițiile în care, în actul normativ special - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009 - sunt prevăzute, în cuprinsul art. 23, infracțiuni care sancționează conduite ilicite ca urmare a desfășurării, fără licență sau autorizație, a oricăreia dintre activitățile din domeniul jocurilor de noroc, ceea ce conferă imprevizibilitate normei nou-introduse."

Prin Decizia Curții Constituționale nr.401 din 19 septembrie 2024, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate formulată de Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, și constată că dispozițiile Legii pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal sunt neconstituționale.

Examinând obiecția de neconstituționalitate, Curtea a constatat că legea supusă controlului de constituționalitate, în procesul legislativ, a fost respinsă de Senat, în calitate de primă Cameră sesizată, iar Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat legea cu amendamentele propuse de membrii Comisiei juridice, de disciplină și imunități, care vizează modificarea denumirii propunerii legislative din "Lege pentru modificarea art. 335 alin. (1) din Legea nr. 286 din 17 iulie 2009 privind Codul penal" în "Lege pentru completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal", eliminarea modificării art. 335 alin. (1) din Codul penal și, respectiv, introducerea în Codul penal a două texte de incriminare, și anume art. 348¹ referitor la infracțiunea de nerespectare a obligațiilor din domeniul jocurilor de noroc și art. 371¹ privind infracțiunea de tulburare a folosinței locuinței.

În jurisprudența sa, Curtea "a determinat două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura parlamentară, se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură să afecteze principiul care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ. Însă bicameralismul nu înseamnă ca ambele Camere să se pronunțe asupra unei soluții legislative identice, în Camera decizională putând exista abateri inerente de la forma adoptată de Camera de reflecție, desigur, fără schimbarea obiectului esențial al proiectului de lege/prounerii legislative. Astfel, art. 75 alin. (3) din Constituție, folosind sintagma "decide definitiv" cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul de lege sau propunerea legislativă adoptat/adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. În acest caz, Camera decizională nu poate, însă, modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator."

În speță, "văzând parcursul legislativ al legii criticate, în raport cu susținerile autoarei sesizării, Curtea constată că sunt în discuție, din perspectiva încălcării

principiului bicameralismului, eliminarea de către Camera Deputaților a obiectului inițial de reglementare al propunerii legislative și înlocuirea acestuia cu alte texte de incriminare decât infracțiunea luată în dezbateri de Senat.

28. Sub acest aspect, analizând documentele privind inițierea și desfășurarea procesului legislativ în cauză, și anume propunerea legislativă depusă de inițiatori împreună cu expunerea de motive, forma legii care a fost respinsă de Senat, ca primă Cameră sesizată, și, respectiv, forma adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, Curtea reține, în acord cu susținerile autoarei sesizării, că forma legii adoptate de Camera Deputaților elimină complet obiectul inițial de reglementare al propunerii legislative, introducând texte de incriminare care, în mod evident, nu se regăsesc în intenția de reglementare și în forma legii respinse de Senat, formă care vizează exclusiv modificarea art. 335 alin. (1) din Codul penal. Așa fiind, Curtea constată că forma legii adoptate de Camera Deputaților, care completează Codul penal cu art. 3481 - nerespectarea obligațiilor din domeniul jocurilor de noroc - și art. 3711 - tulburarea folosinței locuinței -, nu are nicio legătură cu contextul normativ vizat de inițiatorii propunerii legislative, context ce se limitează la modificarea art. 335 alin. (1) din Codul penal."

Curtea constată că este întemeiată critica de neconstituționalitate extrinsecă formulată de autoarea obiecției, având în vedere faptul că forma legii adoptate de Camera Deputaților este contrară principiului bicameralismului, în sensul că reglementarea analizată nu se circumscrie adoptării unor măsuri pentru situația descrisă în expunerea de motive.

Curtea a constatat că modificările realizate de Camera Deputaților, Cameră decizională, sunt de natură să contravină exigențelor principiului bicameralismului instituit de art. 61 alin. (2) și art. 75 alin. (1) din Constituție, aspect ce atrage **neconstituționalitatea legii criticate, în ansamblul său.**

În ceea ce privește efectele deciziei prin care instanța de contencios constituțional, în cadrul controlului anterior promulgării, constată neconstituționalitatea unei legi în ansamblul său, iar nu doar a unor dispoziții din cuprinsul acesteia, Curtea reține că - în temeiul prevederilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală și având în vedere jurisprudența Curții în materie - **Parlamentului îi revine obligația de a constata încetarea de drept a procesului legislativ**, ca urmare a constatării neconstituționalității legii în integralitatea sa. Curtea a arătat, în jurisprudența sa, că situația determinată de constatarea neconstituționalității legii în ansamblul său are efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări.

În conformitate cu prevederile alin.(4) al art.147 din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

În consecință, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări și Comisia pentru constituționalitate **supun spre dezbateri, plenului Senatului, prezentul raport comun de respingere a Legii pentru completarea Legii nr.286/2009 privind Codul penal.**

În raport cu obiectul de reglementare, legea aflată în procedura reexaminării face parte din categoria **legilor organice** și urmează a fi supusă votului plenului Senatului, potrivit art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Conform dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, și ale art.92 alin.(7) pct.2 din Regulamentul Senatului, **Senatul este primă Cameră sesizată.**

Președinte,

Sen. Cristian-Augustin Niculescu-Țăgârlăș

Secretar,

Sen. Laura-Mihaela Moagher

Președinte,

Sen. Elena-Simona Spătaru

Secretar,

Sen. Constantin-Daniel Cadariu